

Complement obligat del tapaboques i la barretina eren els esclops. Calçat de fusta, que es farcia amb palla seca, servia per caminar pels camins xops de pluja, pels estables i galliners. Els esclops, hereus directes dels "soccus" hel·lènics feien a la gent més alta i fins podien servir per a dançar acompanyadament al ritme del "cric-crac" de les seves soles amb puntes de fusta.

I la faixa. Una faixa de llana gruixuda que cenyia la cintura, que abrigava els lloms i que aguantava ben fort uns pantalons de vellut, era un element imprescindible del vestit masculí. Prevenia la trencadura, guardava la bossa dels diners i disimulava, en lo possible, el ventre important dels homes granats.

L'indumentària d'hivern de les dones era complexa i feixuga. Gipons, cossets, enagües, calces sota genoll, mitges de llana, "mitenes" (guants sense dits), i la mantelleta, petita esclavina que es portava sobre espatlles i pit, i que tenia un ús tan universal que igualava totes les dones: ja fossin masoveres, menestres o majores.

La roba de llit també era important. Des de la cama de dormir, que portaven tant els homes com les dones, i que solia ser de franel·la o de felpa, fins els "peücs" abric de peus propi de vídues o fadrines, passant per "colxes", adredons, flaçades i cobrellits. La gent dormia dintre d'una veritable cabana de roba deixant a fora, només nas i ulls... ja que el cap disfrutava de l'abric d'un "escorre-fesols", barretina blanca acabada amb una borla de seda.

El tercer mitjà contra el fred era l'alimentació abundant i rica d'estimulants i grasses. El vi calent, les torrades amb all i oli, els bitxos i les cireretes, la ensalada, les arangades, l'aiguardent i la "canya", la bona sopa de pa amb menta menjada amb cullera de fusta, i tantes altres llaminadures, escalfaven l'estómac i les sangs i ajudaven a passar els dies grisos i les nits negres...

Com han canviat els temps!. Avui el foc a terra és un luxe; el petroli, el "butano" i l'electricitat atemperen les cases, i el jovent refusa portar fins una samarreta de fil!.

Resta, incommovable, el sol, "sol, solet" que tant escalfava als d'ahir com als d'avui. Amic de vells i de mainada, astre somrient, imatge del benestar, que si a l'estiu ens fa la guitza quan anem a la "piscina", a l'hivern ens beneeix les passejades dels matins dels dies de festa.

He escrit sobre el fred de Caldes. He intentat presentar l'imatge incòmoda que visqueren els nostres avis, amb el secret propòsit de que la joventut valori com cal la millor comoditat d'avui.

I ara, després d'haver-ho escrit em ve a la memòria un proverbi ben nostre que diu, més o menys, "Qui no té seny, no té fred". Penso que potser he parlat excessivament del fred ja que començo a tenir massa seny.

Joves ...Perdoneu!